

Številka: 002-01/18-4/
Datum: 17. april 2018

EPA 2623-VII

DRŽAVNI ZBOR JE NA SEJI 17. 4. 2018 SPREJEL ZAKON O MEDNARODNEM RAZVOJNEM SODELOVANJU IN HUMANITARNI POMOČI REPUBLIKE SLOVENIJE (ZMRSH) V NASLEDNJEM BESEDILU:

ZAKON

O MEDNARODNEM RAZVOJNEM SODELOVANJU IN HUMANITARNI POMOČI REPUBLIKE SLOVENIJE (ZMRSH)

1. člen (vsebina zakona)

Ta zakon ureja mednarodno razvojno sodelovanje Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: mednarodno razvojno sodelovanje) in mednarodno humanitarno pomoč Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: humanitarna pomoč).

2. člen (cilja in načela zakona)

(1) Cilj mednarodnega razvojnega sodelovanja je prispevati k odpravi revščine in zmanjšanju neenakosti ter pospeševanje trajnostnega razvoja v partnerskih državah.

(2) Cilj humanitarne pomoči je reševanje človeških življenj, preprečevanje in lajšanje trpljenja, ohranjanje človekovega dostojanstva, zmanjšanje ranljivosti in tveganja za krize, preventivno delovanje ter krepitev odpornosti proti krizam in zmogljivosti za zagotavljanje odziva nanje.

(3) Cilja iz prejšnjih odstavkov se uresničujeta ob upoštevanju mednarodno priznanih načel razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.

3. člen (pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

- a) »mednarodno razvojno sodelovanje« je delovanje izvajalcev ali izvajalk (v nadaljnjem besedilu: izvajalec) na vseh področjih, ki prispevajo k odpravi revščine, zmanjševanju neenakosti in pospeševanju trajnostnega razvoja v partnerskih

- državah, ter vključuje uradno razvojno pomoč, skupaj z ozaveščanjem javnosti, druge uradne tokove in zasebne tokove, ki jih ti spodbudijo;
- b) »humanitarna pomoč« so odzivni ukrepi in dejavnosti na podlagi ugotovljenih potreb ob naravnih in drugih nesrečah ali oboroženem spopadu ali v drugih nujnih primerih v partnerski državi, kadar je to potrebno, če so oblasti in lokalni akterji nezmožni ali niso pripravljeni ukrepati. V nadaljnjem besedilu tega zakona se izraz mednarodno razvojno sodelovanje uporablja enotno za mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč;
 - c) »dvostransko razvojno sodelovanje« je mednarodno razvojno sodelovanje države donatorice ali več držav donatoric s partnersko državo in druge vrste pomoči, kot jih določa Odbor za razvojno pomoč Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj. Izvaja se med državami, v partnerski državi in državi donatorici ali prek mednarodnih organizacij in institucij, mednarodnih finančnih institucij in mednarodnih skladov ali drugih institucij, pri čemer se določita namen in ciljna država ali regija;
 - d) »večstransko razvojno sodelovanje« je mednarodno razvojno sodelovanje, ki poteka prek Evropske unije, drugih mednarodnih organizacij in institucij, mednarodnih finančnih institucij in mednarodnih skladov, zlasti s prispevki, članarinami in vplačili kapitala;
 - e) »partnerska država« je država ali ozemlje, uvrščena ali uvrščeno na seznam držav prejemnic uradne razvojne pomoči Odbora za razvojno pomoč Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj, kamor Republika Slovenija usmerja svojo uradno razvojno pomoč in druge uradne tokove;
 - f) »financer ali financerka (v nadaljnjem besedilu: financer)« je proračunski uporabnik ali proračunska uporabnica (v nadaljnjem besedilu: proračunski uporabnik), ki z izvajalcem sklene pogodbo o financiranju iz 13. člena tega zakona;
 - g) »proračunski uporabnik« je posredni ali neposredni uporabnik državnega ali občinskega proračuna, ki ima v svojem finančnem načrtu načrtovana sredstva za mednarodno razvojno sodelovanje;
 - h) »program« je zaokrožena celota projektov s skupnim posebnim ciljem, ki se izvedejo v določenem časovnem obdobju;
 - i) »projekt« je sklop dejavnosti za doseganje jasno opredeljenih ciljev, na podlagi katerih je mogoče presojati, ali projekt izpolnjuje vnaprej določena merila in pogoje. Projekt ima vnaprej določeno trajanje, omejeno z dnevom začetka in konca.

4. člen

(resolucija o mednarodnem razvojnem sodelovanju)

(1) Krovni strateški dokument mednarodnega razvojnega sodelovanja je resolucija o mednarodnem razvojnem sodelovanju (v nadaljnjem besedilu: resolucija).

(2) Resolucija temelji na ciljih, ki jih določa ta zakon, in je v skladu z usmeritvami mednarodne skupnosti, h katerim se je glede mednarodnega razvojnega sodelovanja zavezala Republika Slovenija. Vključuje prednostna področja ter usmeritve za načrtovanje in izvajanje mednarodnega razvojnega sodelovanja.

(3) Resolucijo sprejme državni zbor na predlog vlade.

5. člen

(drugi strateški dokumenti mednarodnega razvojnega sodelovanja)

Na podlagi resolucije lahko vlada sprejme tudi druge strateške dokumente o mednarodnem razvojnem sodelovanju.

6. člen
(okvirni program)

(1) Okvirni program mednarodnega razvojnega sodelovanja določa načrtovana in predvidena sredstva za mednarodno razvojno sodelovanje in njihovo okvirno večletno razdelitev.

(2) Proračunski uporabniki, ki v svojih finančnih načrtih načrtujejo sredstva za izvajanje mednarodnega razvojnega sodelovanja, morajo za pripravo okvirnega programa nacionalnemu koordinatorju najpozneje do vsakokratne objave proračuna Republike Slovenije v Uradnem listu Republike Slovenije predložiti podatke o načrtovanih sredstvih v sprejetih finančnih načrtih in o predvidenih sredstvih za prihodnja leta.

(3) Okvirni program mednarodnega razvojnega sodelovanja sprejme vlada na predlog nacionalnega koordinatorja za mednarodno razvojno sodelovanje (v nadaljnjem besedilu: nacionalni koordinator).

7. člen
(nacionalni koordinator)

Nacionalni koordinator je ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve. Nacionalni koordinator načrtuje, usklajuje in izvaja mednarodno razvojno sodelovanje, pri čemer opravlja naslednje naloge:

- oblikuje politike mednarodnega razvojnega sodelovanja;
- zagotavlja upoštevanje ciljev in načel mednarodnega razvojnega sodelovanja pri politikah, ki jih načrtuje in izvaja Republika Slovenija in lahko vplivajo na partnerske države;
- pripravlja strateške dokumente o mednarodnem razvojnem sodelovanju;
- pripravlja in usklajuje okvirne programe mednarodnega razvojnega sodelovanja;
- ozavešča javnost o pomenu mednarodnega razvojnega sodelovanja;
- pripravlja poročila;
- načrtuje in usklajuje evalvacije mednarodnega razvojnega sodelovanja;
- omogoča vključevanje deležnikov ali deležnic (v nadaljnjem besedilu: deležnik) v oblikovanje politik mednarodnega razvojnega sodelovanja;
- zagotavlja povezovanje, sodelovanje in posvetovanje z vsemi deležniki na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja, tudi v okviru strokovnega sveta za mednarodno razvojno sodelovanje;
- skrbi za transparentnost načrtovanja in izvajanja mednarodnega razvojnega sodelovanja;
- vodi stalno koordinacijsko skupino za mednarodno razvojno sodelovanje;
- druge naloge, ki jih določa ta zakon.

8. člen
(izvajanje mednarodnega razvojnega sodelovanja)

Republika Slovenija izvaja dvostransko in večstransko razvojno sodelovanje v skladu s prednostnimi področji in usmeritvami iz resolucije. Oblike in načine izvajanja mednarodnega razvojnega sodelovanja določi vlada z uredbo.

9. člen (izvajalci)

(1) Mednarodno razvojno sodelovanje lahko izvajajo:

- državni organi ali samoupravne lokalne skupnosti;
- pravne osebe javnega ali zasebnega prava ali samostojni podjetniki ali samostojne podjetnice (v nadaljnjem besedilu: samostojni podjetnik);
- mednarodne organizacije ali drugi subjekti, navedeni v točkah c) in d) 3. člena tega zakona.

(2) Izvajalcem iz druge in tretje alineje prejšnjega odstavka se sredstva za izvajanje dodelijo v skladu z 11. členom tega zakona.

(3) Pravice in obveznosti javnih uslužbencev ali javnih uslužbenk (v nadaljnjem besedilu: uslužbenec), ki izhajajo iz njihovega sodelovanja pri izvajanju projektov mednarodnega razvojnega sodelovanja, se uredijo v uredbi iz 8. člena tega zakona, če zakon ne določa drugače.

10. člen (strateško partnerstvo)

(1) Strateško partnerstvo je partnerstvo, ki se sklene s sporazumom za uresničevanje posameznih dolgoročnih ciljev mednarodnega razvojnega sodelovanja med proračunskim uporabnikom in strateškim partnerjem ali strateško partnerico (v nadaljnjem besedilu: partner), izbranim z javnim razpisom, ki je pravna oseba zasebnega prava ali samostojni podjetnik. Partner mora razpolagati s strokovnimi znanji in zmogljivostmi za izvajanje mednarodnega razvojnega sodelovanja. Javni razpis se izvede v skladu z drugim odstavkom 11. člena tega zakona. Proračunski uporabnik lahko sklene tudi večstranski sporazum o strateškem partnerstvu z več partnerji.

(2) Obvezne sestavine sporazuma o strateškem partnerstvu so:

- ime in naslov proračunskega uporabnika in partnerja;
- določba o področju ali namenu, za katerega se sklepa strateško partnerstvo;
- določba o načinu nadzora nad izvajanjem strateškega partnerstva;
- protikorupcijska določba v skladu z zakonom, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije;
- določba, da je sporazum o strateškem partnerstvu sklenjen za določen čas največ petih let;
- drugo, kar izhaja iz notranjih aktov in usmeritev proračunskih uporabnikov glede obvezne vsebine pogodb.

(3) Sporazum o strateškem partnerstvu partnerja zavezuje, da:

- poroča o razmerah, zaradi katerih bi se lahko upočasnilo ali onemogočilo izvajanje strateškega partnerstva za področje ali namen, za katerega je bil sklenjen sporazum o strateškem partnerstvu;
- predloži periodična poročila o izvajanju strateškega partnerstva;
- vodi evidenco in shranjuje dokazila o sodelovanju za celotno obdobje trajanja strateškega partnerstva;
- omogoči, da proračunski uporabnik kadar koli preveri knjigovodske evidence, dokazila in druge dokumente o izvajanju strateškega partnerstva, ter zagotovi potrebne informacije v zvezi s partnerstvom;
- prispeva k ugledu mednarodnega razvojnega sodelovanja;

- spoštuje cilje in zaveze mednarodnega razvojnega sodelovanja na državni in mednarodni ravni.

(4) Sporazum o strateškem partnerstvu mora vsebovati tudi določbo o odstopu od sporazuma o strateškem partnerstvu in prekinitvi financiranja po veljavnih pogodbah o financiranju, sklenjenih med proračunskim uporabnikom in partnerjem, ter o obveznosti partnerja za vračilo dodeljenih sredstev po veljavnih pogodbah o financiranju, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ali predčasno odplačilo posojila, če:

- je partner nepravilno ali neresnično obveščal o okoliščinah in dejstvih, pomembnih za izvajanje strateškega partnerstva ali dodelitev sredstev, ali o okoliščinah in dejstvih o uporabi sredstev po kateri koli pogodbi o financiranju, ki je bila sklenjena med proračunskim uporabnikom in partnerjem v času trajanja strateškega partnerstva;
- partner huje krši sporazum o strateškem partnerstvu ali je huje kršil katero koli pogodbo o financiranju, sklenjeno med proračunskim uporabnikom in partnerjem v času trajanja strateškega partnerstva;
- se strateško partnerstvo ne more izvesti za področje ali namen, za katerega je bilo sklenjeno;
- se partner ne odziva na pozive proračunskega uporabnika za spoštovanje zavez iz tretjega odstavka tega člena ali drugega odstavka 14. člena tega zakona.

(5) Ob sklenitvi neposrednega dogovora iz 11. člena tega zakona o financiranju posameznega programa ali projekta strateškega partnerja se upoštevajo pogoji in merila iz četrtega odstavka 11. člena tega zakona.

(6) Proračunski uporabnik lahko sklepa sporazume o strateških partnerstvih z mednarodnimi organizacijami in institucijami, pri čemer se smiselno uporabljajo določbe tega člena.

11. člen

(dodeljevanje sredstev za izvajanje dvostranskega razvojnega sodelovanja)

(1) Dodeljevanje sredstev za izvajanje dvostranskega razvojnega sodelovanja poteka po naslednjih postopkih:

- z javnimi razpisi in javnimi pozivi;
- s sklepanjem neposrednih dogovorov iz tretjega odstavka tega člena;
- s prispevki prek mednarodnih organizacij, skladov in drugih organizacij, ki so upravičene izvajati mednarodno razvojno sodelovanje v skladu s pogoji Odbora za razvojno pomoč Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj, pri čemer se za ta sredstva določita namen in ciljna država;
- z neposrednimi prispevki partnerskim državam v obliki proračunske podpore;
- z drugimi postopki, predvidenimi z zakoni, ki veljajo v Republiki Sloveniji in urejajo dodeljevanje subvencij, posojil, štipendij ipd.

(2) Pri izvedbi javnega razpisa po tem zakonu se uporabljajo določbe zakona, ki ureja javne finance, in njegovih podzakonskih aktov. Javni poziv se uporablja za sofinanciranje projektov izvajalcev, ki so bili izbrani na javnem razpisu ali po drugem podobnem postopku, ki ga je izven Republike Slovenije izvedel sodelujoči tuji financer, in na dan objave javnega poziva še niso zaključeni. Javni poziv vlada natančneje uredi v uredbi iz 8. člena tega zakona.

(3) Neposredni dogovori se lahko sklepajo kot pogodbe o financiranju:

- ustanov in zavodov iz 12. člena tega zakona za področje mednarodnega razvojnega sodelovanja;
- s partnerji iz 10. člena tega zakona.

(4) Sredstva za izvajanje dvostranskega razvojnega sodelovanja po tem zakonu se dodeljujejo v skladu z merili in pogoji za financiranje ali sofinanciranje programov ali projektov, ki jih določi vlada z uredbo iz 8. člena tega zakona.

12. člen

(ustanove in zavodi na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja)

(1) Ministrstvo, ki ima v svojem finančnem načrtu predvidena sredstva za mednarodno razvojno sodelovanje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), lahko z ustanovo, katere ustanoviteljica ali soustanoviteljica je Republika Slovenija (v nadaljnjem besedilu: ustanova), na podlagi sprejetega programa dela na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja (v nadaljnjem besedilu: program dela), sklene neposredni dogovor o financiranju ali sofinanciranju delovanja in programa dela ustanove, če je ustanova ustanovljena za splošno koristni ali dobrodelni namen na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja.

(2) Na podlagi vsebinskih izhodišč, ki jih pripravi ministrstvo, ustanova pripravi predlog programa dela. Če vsebinska izhodišča pripravlja več ministrstev, jih morajo uskladiti. Ustanova mora program dela uskladiti z ministrstvom na področju, ki ga financira ali sofinancira ministrstvo. Preden ustanova program dela sprejme, ga mora ministrstvo uskladiti z nacionalnim koordinatorjem.

(3) Ustanovi se sredstva zagotavljajo v skladu z veljavnimi predpisi in pogoji, določenimi v pogodbi o financiranju ali sofinanciranju.

(4) Državni ali drug organ lahko v ustanovo napoti svojega uslužbenca, pri čemer se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja napotitev oseb v mednarodne civilne misije in mednarodne organizacije.

(5) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo za zavode, ki jih je ustanovila ali soustanovila Republika Slovenija za splošno koristni ali dobrodelni namen na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja.

13. člen

(pogodba o financiranju)

(1) Financer za dodelitev sredstev z izvajalcem sklene pogodbo o financiranju. Financer lahko sklene tudi večstransko pogodbo o financiranju z več izvajalci. Obvezne sestavine pogodbe so:

- ime in naslov financerja in izvajalca;
- namen, za katerega so sredstva dodeljena;
- višina dodeljenih sredstev;
- okvirni časovni načrt porabe sredstev;
- način nadzora nad namensko porabo sredstev;
- protikorupcijska določba v skladu z zakonom, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije;
- določba, da lahko financer zmanjša obseg financiranja, če se v proračunu zmanjšajo sredstva za namen, za katerega so bila dodeljena;

- določba, da je program ali projekt končan, ko se izteče obdobje trajanja programa ali projekta;
- drugo, kar izhaja iz notranjih aktov in usmeritev financerjev glede obvezne vsebine pogodb.

(2) Pogodba o financiranju izvajalca zavezuje, da:

- dodeljena sredstva porabi izključno za namen, opredeljen v pogodbi, sicer mora dodeljena sredstva vrniti v proračun skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi;
- porablja sredstva v skladu z načeloma gospodarnosti in učinkovitosti;
- poroča o razmerah, v katerih bi se lahko upočasnilo ali onemogočilo izvajanje projekta, za katerega so bila sredstva dodeljena;
- predloži poročila o izvajanju projekta;
- vodi potrebno evidenco in shranjuje dokazila, ki omogočajo revizijsko preverjanje porabe sredstev;
- omogoči, da financer kadar koli preveri knjigovodske evidence, dokazila in druge dokumente o izvajanju projekta in opravi preverjanje na kraju njegovega izvajanja, ter zagotovi potrebne informacije v zvezi s projektom;
- prispeva k ugledu slovenskega mednarodnega razvojnega sodelovanja;
- spoštuje cilje in zaveze mednarodnega razvojnega sodelovanja na državni in mednarodni ravni.

(3) Pogodba o financiranju mora vsebovati tudi določbo o odstopu od pogodbe o financiranju in prekinitvi financiranja ter obveznosti izvajalca za vračilo dodeljenih sredstev skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi ali za predčasno odplačilo posojila v naslednjih primerih:

- če je izvajalec nepravilno ali neresnično obveščal o okoliščinah in dejstvih, pomembnih za dodelitev sredstev, ali o okoliščinah in dejstvih o uporabi sredstev;
- če izvajalec huje krši pogodbo o financiranju;
- če je proračunski uporabnik odstopil od sporazuma o strateškem partnerstvu, na podlagi katerega je bila sklenjena pogodba o financiranju;
- če se projekt ne more izvesti. Če postane neizvedljiv potem, ko se je njegovo izvajanje že začelo in za njegovo neizvedljivost ni kriv izvajalec, je treba vrniti samo sredstva, ki še niso bila porabljena, ali jih dodeliti za druge projekte, če s tem soglašata financer;
- če organi Evropske unije zahtevajo vrnitev sredstev, ker financiranje projekta ni v skladu s predpisi Evropske unije.

(4) Sredstev, pridobljenih s pogodbo o financiranju, izvajalec ne sme odstopiti, jih prenesti, zastaviti ali kako drugače z njimi razpolagati v nasprotju s pogodbo.

14. člen (predplačila)

(1) Pri javnih razpisih iz prve in pri neposrednih dogovorih iz druge alineje prvega odstavka 11. člena tega zakona lahko financer predvidi predplačila do višine 80 % predvidenih pogodbenih obveznosti dvostranskega razvojnega sodelovanja za posamezno proračunsko leto.

(2) Pri predplačilih se mora financer v pogodbi o financiranju z izvajalcem dogovoriti, da se izvajalec zavezuje, da bo prejeta sredstva, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi, vrnil, če se naknadno ugotovi, da je bilo izplačilo izvršeno neupravičeno.

15. člen
(poročanje)

(1) Proračunski uporabniki in druge pravne osebe javnega ali zasebnega prava, ki iz svojih finančnih načrtov v skladu s tem zakonom zagotavljajo financiranje mednarodnega razvojnega sodelovanja, morajo nacionalnemu koordinatorju predložiti podatke o realizaciji sredstev po posameznih dejavnostih v dogovorjenih rokih, vendar najmanj enkrat na leto.

(2) Nacionalni koordinator letno poroča vladi o programih in projektih ter porabi sredstev za mednarodno razvojno sodelovanje za preteklo leto, skupaj z oceno uspešnosti uresničevanja ciljev mednarodnega razvojnega sodelovanja. Vlada s poročilom seznaní državni zbor.

16. člen
(evalvacije)

Nacionalni koordinator z namenom izboljšanja politik, programov in projektov mednarodnega razvojnega sodelovanja načrtuje in usklajuje evalvacije mednarodnega razvojnega sodelovanja v skladu z aktom, ki ureja evalvacijsko politiko mednarodnega razvojnega sodelovanja in ga sprejme vlada, ter aktom, ki ureja evalvacijske smernice mednarodnega razvojnega sodelovanja in ga sprejme minister, pristojen za zunanje zadeve.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

17. člen
(veljavnost javnih pooblastil)

Javna pooblastila za izvajanje mednarodnega razvojnega sodelovanja, ki so bila podeljena pred uveljavitvijo tega zakona, prenehajo v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

18. člen
(roki za sprejetje uredbe)

Vlada izda uredbo iz 8. člena tega zakona v šestih mesecih od njegove uveljavitve.

19. člen
(prenehanje veljavnosti in podaljšanje uporabe)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o mednarodnem razvojnem sodelovanju Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 70/06), njegova 9. in 10. člen pa se smiselno uporabljata do uveljavitve uredbe iz prejšnjega člena.

(2) Resolucija o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 54/17) ostane v veljavi do sprejetja resolucije iz 4. člena tega zakona.

20. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.